

Veli Rehberi: Okulda eřitlilik

Anne ve babalara kültürlerarası
sorular konusunda bilgilendirme

Künye

Editör: Landesinstitut für Lehrerbildung
und Schulentwicklung (LI),
Beratungsstelle Interkulturelle Erziehung,
Felix-Dahn-Straße 3, 20357 Hamburg,
Yazı işleri: Regine Hartung, Özlem Nas,
Max von Redecker, Landesinstitut „Okul ve İslam“
çalışma grubu (ekteki adreslere bakınız)
Dizgi: Redaktionsbüro franke+buhk,
Jens-Harald Buhk, Hamburg,
Tel. 040 478980, E-Mail: jhbuhk@frankebuhk.de
Resim: Andrea Tomczak
1. Baskı: 1000
Hamburg: Mai 2011

Tüm yayın hakları, baskının herhangi bir şekilde
kullanımı – telif hakları özel durumları gerektirmediği
sürece – editörün yazılı onayını gerektiriyor.

Sipariş: Hamburg'daki tüm okullar bu broşürü
Landesinstitut für Lehrerbildung und
Schulentwicklung, Beratungsstelle Interkulturelle
Erziehung kurumundan istetebilirler.
Adres:
Felix-Dahn-Straße 3, 20357 Hamburg, LZ 745/5026,
Tel.: 040 428842-583, Fax: 040 428842-329
E-Mail: interkultur@li-hamburg.de
www.li-hamburg.de/bie

Download: www.li-hamburg.de/bie
→ Praxismaterialien

**Bu broşür, Arapça, Almanca, İngilizce, Farsça,
Fransızca, Rusça ve Türkçe dillerinde de
hazırlanmıştır.**

İçindekiler

Editörlerin Önsözü	4
Önsöz	5
Dini bayramlar ve Oruç dönemi	7
<i>i</i> Bilgilendirme ve Danışmanlık	11
Spor- ve Yüzme Dersi	13
<i>i</i> Bilgilendirme ve Danışmanlık	15
Cinsellik Eğitimi	17
<i>i</i> Bilgilendirme ve Danışmanlık	19
Okul Gezileri	21
<i>i</i> Bilgilendirme ve Danışmanlık	25
Ek: Veli Toplantıları ve Veli Kurul Toplantıları için davetiye örnekleri	27
Adresler	30

Editörlerin Önsözü

Sevgili Veliler,

Okul, sizin ve çocuklarınız için önemli bir yerdir. Çocuklarınız günün büyük bir bölümünü okulda geçiriyorlar. Dünyanın ve yakın çevrelerinin ne kadar çeşitlilik ve ve bazen de zorluklarla dolu olabileceğini okulda öğreniyorlar. Siz de veli olarak sık sık tanımadığınız ve alışkın olmadığınız yöntemlerle, alışkanlıklarla, gelenek ve görenekler karşılıklı karşılaşıyorsunuz, böylece kültürler arası deneyimler edinerek toplumsal çeşitliliğin gerçeğini güncel ortamlarda yaşıyorsunuz.

180'den fazla ülkeden gelen insanları barındıran Hamburg Senatosu'nun uyum politikasındaki önemli hedeflerinden bir tanesi, kültürlerarası çeşitliliği korumak.

Entegrasyon veya uyum, çeşitliliği bir kazanç, şans olarak kabul etmekle birlikte, oluşan zorluklarla baş etmek ve anayasanın öngördüğü değerler bazında karşılıklı anlayış ve hoşgörü içerisinde topluma karşı sorumlulukları yerine getirmek demektir. Bu durumlarda dile getirilen „kültürler arası yeti“ Hamburg'da yaşayan tüm insanlar için, ister göçmen ister yerli olsun, sözkonusudur. Her iki grubu da yetiye, yani belirli beceriye ve bilgiye sahiptir, bu yükümlülük sadece göçmenlere bırakılmamalı; her iki taraf birbirini tanımalı, birbirine yaklaşmalı ve göçmenlerin kendilerini Alman toplumunun bir parçası olarak görmeleri için çaba harcamalı.

Elinizdeki rehber, siz sevgili velileri, toplumsal alanda ve okul yaşamında her gün karşılaştığımız pratik durumlarda, destekleme amacını taşımakta. Hamburg'daki öğrencilerin kültürel ve dini çeşitlilikleri karşısında beliren soru ve cevaplar içermekte. Kültürlerarası Danışmanlık Bölümü, Eyalet Öğretmen Yetiştirme ve Okul Geliştirme Enstitüsü ve bir Entegrasyon Konseyi üyesinin ortak çalışmasıyla hazırlanmıştır.

Bu broşürde bulunan bilgi ve açıklamaların size yararlı olacağını ümit ediyor ve sorularınız varsa öğretmenlere ve kültürler arası danışmanlara başvurmanız konusunda sizi güçlendirmek istiyorum.

Norbert Rosenboom,
Eğitim Müdürlüğü Başkanı Leiter des Amtes für Bildung

Editörün Önsözü

Sevgili Veliler,

Hamburg okullarında Çeşitlilik çok belirgin. İkokullardaki çocukların hemen hemen yarısı göçmen kökenli. Bunun sonucunda ortaya çıkan kültürel çeşitliliğin okullarda da yaşanabilmesi için okulla bağlantısı olan herkesin bu kurum hakkında bilgi sahibi olması çok önemlidir.

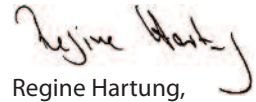
Okulda Çeşitlilik başlıklı bu rehber, okul yaşamında doğabilecek kültürel ve dini sorular konusunda bilgi kaynağı olma, yol gösterme ve yönlendirme özelliğini taşımakta.

Bilgilendirme konuları şunlardır: Dini Bayramlar ve Oruç Dönemi, Okulda İbadet, Spor ve Yüzme Dersleri, Cinsellik Eğitimi ve Sınıf Gezileri. Bu broşür, Arapça, Almanca, İngilizce, Farsça, Fransızca, Rusça ve Türkçe dillerinde hazırlanmıştır. Size yukarıda belirttiğimiz konular hakkında yasal açıklamalar yapmak ve öğretmenlerle veya okul yöneticileriyle yapılan konuşmalar için bilmenizi önemli bulduğumuz gerekçeler vermek istiyoruz. Ki böylelikle her görüşme ortamında gerekli bilginin elinizde olmasını sağlamayı amaçlıyoruz.

Ayrıca dikkatinizi okul ile ilgili genel sorularınızı cevaplandırın Elternratgeber für ZuwanderInnen – Göçmen Anne Babaların Rehberi isimli çokdilli yayına çekmek istiyoruz. Bu rehberi, Okul Bilgi Merkezi – Schulinformationszentrum (SIZ)

www.hamburg.de/bsb-broschueren
adresinden istetebilirsiniz,
Telefon: 42863-1930.

İyi okumalar! Hazırlanan bu rehberin size ve çocuğunuza okulda yarar sağlamasını dileriz.

Regine Hartung,
Kültürlerarası
Danışmanlık Bürosu

Özlem Nas,
Schura Hamburg e.V.

Max von Redecker,
Kültürlerarası
Danışmanlık Bürosu

Konu 1:

Dini Bayramlar, Oruç Dönemi

Dini bayramların bireysel ve toplumsal anlamları

Farklı dinlerin bayramlarını tanımak ve anlamlarını öğrenmek sadece okul için değil, toplumsal birliktelik için de önemlidir. Bayramlar birlik duygusu sağlayarak bireyleri sosyal topluma bağlamakta. Birlikte uygulanan adet ve gelenekler birlik ve beraberliği pekiştirdikleri için, bayramlar dine yakından ilgisini kaybeden insanlar tarafından da kutlanmakta.

Dini ve milli bayramlarda dersten izin alma durumu

Birçok eyalette farklı din inancına bağlı öğrenciler en önemli dini bayramlarında dersten izin alma hakkına sahiptirler.¹ Bu hakkı kullanmak isteyenlerin sınıf öğretmenlerini bilgilendirmeleri yeterlidir. Bir günden fazla izin almak için (örneğin bayramı vatanında geçirebilmek veya başka önemli bayramları kutlamak için) özel dilekçe verilmeli. Bu konu ile ilgili karar yetkisi sınıf öğretmenlerinin veya okul müdürünün elindedir. Böyle bir durum söz konusu ise çocuğunuzun öğretmenlerine veya müdürlüğe lütfen zamanında bildiriniz.

¹ Alman Temel Yasasınının 4. paragrafında öngörülen dersten izin alma hakkı Hamburg eyaletinde Hamburg Okul Yasası tarafından belirlenmiştir (yenilendi!). 1986 yılında çıkan „Hamburg okullarındaki yabancı çocuk ve gençlere yönelik eğitim ile ilgili yönerge ve bilgilendirme“ yazısında: „**Dini bayramlarda** farklı din inancına bağlı olan yabancı çocuklar ve gençler dersten izin alma hakkına sahiptirler. **Milli bayramlarda** öğrencilere genellikle derse katılmama izni verilmiyor. (...)“ Pratikte bu düzenleme, din ve milliyeti gözetmeksizin tüm çocuklar ve gençler için geçerlidir.

Pratik yaşamdan örnekler

Kiliseye ait bayram ve toplantılardan dolayı dersten izin alma

Hıristiyanların en önemli bayramlarında okul resmen tatildir (Paskalya haftasındaki cuma, Paskalya, Urucu İsa, Panktot yortusu, Noel bayramı). Kilisenin diğer bayramları için genellikle şu kural geçerlidir:

- Protestan öğrencilere Tövbe ve İbadet gününde ve Reformasyon gününde (31 Ekim) dini törene katılma imkanı verilmelidir. Dini törene katılma arzusu sınıf öğretmenlerine zamanında bildirilmelidir.
- Katolik öğrenciler özel durumlarda okula izin dilekçesi vermekteler: 6 ocak (Üç Aziz Kral Günü), Katoliklerde Esas Yortu (Trinitatis-Pazar gününden sonraki perşembe) ve Azizler Yortusu (1 Kasım).
- Ortodoks hıristiyan öğrencilerde dikkat edilmesi gereken unsur: Bazı ortodoks hıristiyan öğrenciler eski (jüliyen) takvime göre en önemli hıristiyan bayramlarını 13 gün daha geç kutlamaktadırlar.

Hinduizm ve Budizme ait bayramlarda dersten izin alma

Hinduizm dininde en önemli bayram *Divali* ve *Holi*'dir. Divali, ekim/kasım aylarında, yılın nasıl geçeceğini belirleyen Vishnu ve Lakshmi tanrıları onuruna kutlanan Işık Bayramıdır. *Holi*, Krishna adına çok canlı kutlanan İlkbahar Bayramıdır

Vesakh Budizmdeki en önemli kutsal bayram olarak bilinmekte. Bu bayramda Buddha'nın hayatındaki üç önemli hadise kutlanmakta (Doğum, Buddha olarak uyanış ve Parinirvana, Nirvanaya girişi). Budizmin yaşadığı ülkelerden gelen birçok insan için Budist Yeni Yıl Kutlamaları da çok büyük önem taşımaktadır.

Yahudilere ait bayramlarda dersten izin alma

Musevilerin önemli bayramları: *Rosh Hashana* (eylül/ekimde kutlanan Musevi Yılbaşı Bayramı), *Jom Kippur* („Kefaret Günü“, en önemli bayramdır, musevi yeni yılından 10 gün sonra kutlanır) ve *Pesach* (mart/ağustos, Mısır’dan ayrılma ve kurtuluşu hatırlatır). Pesa – haftasından önceki Seder – akşamından sonra kutlama haftasının ilk günü, çok önemlidir. Diğer önemli bayramlar *Sukkoth* („Çardak Bayramı“) ve hemen sonra gelen *Simchat Thora* („Tevrat-Sevinç – Bayramı“), *Chanukka* („Dini merasimle Takdis Bayramı“), *Purim* („Kura“ bayramı) ve *Schawuoth* („Haftalar Kutlaması“).

Müslüman öğrencilerin dersten izin alması

Müslümanlar için en önemli dini bayramlar 4-günlük *Kurban Bayramı* ve 3-günlük *Ramazan Bayramıdır*. Kurban Bayramı, en önemli islami bayram olarak Hz. İbrahim’in Allah rızası için oğlu İsmail’i kurban etmeye razı olmasını hatırlatır. Ramazan Bayramı, Ramazan ayındaki oruç dönemini sona erdirir. Her iki bayram islami ay takviminin² öngördüğü hesaplamaya bağlı olduğundan, her sene farklı günlere denk gelmekte ve farklı tarihlerde kutlanmakta.

Müslüman öğrenciler istekleri üzerine her iki bayram için birer gün olmak koşuluyla dersten izin alma hakkına sahiptirler. Son yıllarda bayramın ilk³ günü izin vermek (ailelerin arzusu üzerine bayramın herhangi bir günü yerine) en iyi çözüm yolu olarak kabul edilmiştir. Bu düzenleme sınıf gezileri, imtihan ve yazılıların planlamasını da kolaylaştırmakta.

² İslami kameri/ay takvimi gregoriyen güneş takviminden 10–11 gün daha kısadır.

³ Bayramın ilk günü hilal tesbit yöntemine göre (lokal veya global) bir iki gün değişebilir.

Oruç tutma zamanına (Ramazan) saygı

Birçok müslüman öğrenci Ramazan ayında oruç tutuyor ve dolayısı ile performansları diğer zamanlara göre düşük olabiliyor. Sizin çocuğunuz da oruç tutuyorsa ve fiziksel gücü açısından endişe duyuyorsanız (örneğin spor dersi ile ilgili), lütfen öğretmenleriyle konuşunuz. Eğer Ramazan ayında bir sınıf gezisi planlanmış ise çocuğunuzun öğretmenleri ile görüşünüz, orucun çocuğunuzun tüm ritmini etkileyebileceğini belirtiniz. Bu dönemde yapılan bir sınıf gezisinin, üstelik gayrimüslim bir ortamda olması, çocuğunuz için beraberinde zorluklar getireceğine dikkat çekiniz.

Eğer çocuğunuz ilkokul yaşlarında ise ve dini açıdan farz olmadığı halde bu dini farzı paylaşmak adına oruç tutmak isterse, çocuğunuzun öğretmenleriyle görüşerek çocuğunuzun ders anındaki fiziksel durumu konusunda en sağlıklı kararı alınız. Ki bu yaştaki çocuklar için orucun bir zorunluluk olmadığını da vurgularız.

Okulda ibadet

Eğer çocuğunuz namaz vakitlerine uyararak okulda namaz kılmak istiyorsa lütfen sınıf öğretmenleri ile görüşünüz. Öğrencilere başvuru üzerine ders dışı zamanlarında (tenefüste veya boş derslerde) sınıf veya benzeri odalarda namaz kılma imkanının tanınması okullara tavsiye ediliyor. Ancak öğrenci veya öğrenci gruplarına ibadetleri için özel odaların sunulması gerekmemekte, çünkü ibadet için özel bir odanın, sınıfın öngörülmesi konusunda yasal bir düzenleme yoktur. İhtiyaç doğrultusunda okulunuz ile görüşünüz. Okulda ibadet konusu ile ilgili danışmanlık için aşağıdaki adreslere başvurunuz.

Okul gündemi için öneriler

- Yıllık okul planlamasında ve özellikle sınıf gezileri planlamasında dini bayramların ve oruç tutma dönemlerinin dikkate alınıp alınmadığını sorunuz. İcabında imtihan ve yazılıların mümkünse bayram günlerine denk gelmemesine dikkat çekiniz
- Dini bayramlarda çocuğunuz derse katılmayacak ise öğretmenlerini (genelde sınıf öğretmenini) zamanında bilgilendiriniz
- Çocuğunuzun öğretmenleri ile bayramlarınızın önemini ve bayramları nasıl geçirdiğinizi okulda veya sınıfta anlatma imkanını görüşünüz. Böylelikle çocuğunuz, siz veya büyük anne – babalar dini konuları öğrenmeye yardım etmiş, adet ve geleneklerinizi tanıtmaya imkanını sunmuş olacaksınız. Ki bu da dinlerarası kaynaşmayı – öğrenmeği destekleyecektir.

i BİLGİ VE DANISMA

► Dini alan

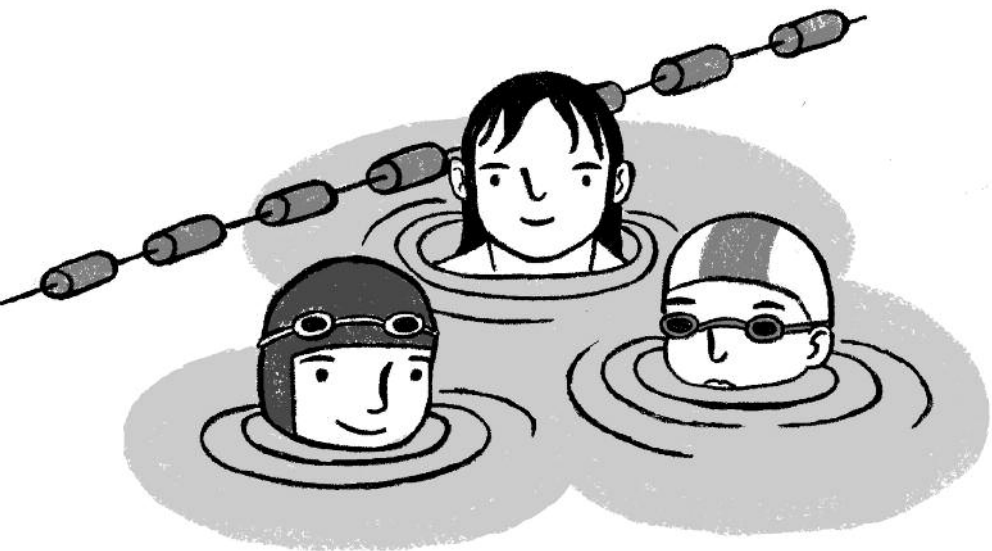
Mara Sommerhoff
Tel.: 428842-566
mara.sommerhoff@li-hamburg.de
www.li-hamburg.de

► Pedagoji-Teoloji Enstitüsü

Tel.: 30620-1300
info@pti-nordelbien.de
www.pti-nordelbien.de

► İslami İlim ve Eğitim Enstitüsü

Tel.: 325067-31
info@iwb-hamburg.de
www.iwb-hamburg.de

Konu 2:

Spor ve Yüzme dersi

Hamburg'da sunulan spor dersiyle çocuklara ve gençlere çeşitli imkanlar tanınmakta: bedensel etkinlik sevdirmekte ve harekette kalmaya teşvik edilmekte. Öğrenci bu sayede bedensel gelişme göstermekte ve vücudu hakkında deneyimler kazanmakta. Spor dersi okul eğitiminde zorunlu bir derstir. Spor notu sınıf geçme konusunda diğer notlar kadar önemlidir. Spor dersi çerçevesinde mecburi katılım gerektiren yüzme dersi de verilmektedir. Yüzme dersi, üçüncü, dördüncü ve altıncı sınıfta çoğunlukla Bäderland Hamburg yüzme öğretmenleri tarafından verilmektedir. Katılımı mecburi olan spor dersleri dışında okullar bedensel hareketi ve sporu teşvik etmek amacıyla bir çok etkinlik sunmakta. Bu etkinliklere katılmak serbesttir.

Spor dersi ile ilgili sorularınız varsa lütfen çocuğunuzun öğretmenleri ile görüşünüz. Eğer kültürel veya dini açıdan çocuğunuzun spor dersine katılımı ile ilgili bir endişeniz varsa lütfen bu konuyu da çocuğunuzun öğretmenleriyle görüşünüz. Görüşmede desteğe ihtiyacınız varsa. Eyalet Enstitüsü (Landesinstitut) aracılığıyla Kùltürler Arası Danışmanlardan yardım alabilirsiniz. Çocuğunuzun iyiliği ve yararı için spor ve yüzme dersinin önemine tekrar dikkat çekmek istiyoruz. Bedenin sağlıklı gelişimi ve özellikle karşılıklı anlayışı geliştirme, birlik ve beraberliği pekiştirme ve arkadaşlıklar kurma açısından spor önemli bir köprü görevini görmekte. Yüzme dersinin gerektiğinde bir hayat kurtarabileceğini de unutmamalım. Yüzme becerisi, sınıf gezileri ve Hamburg'un sunduğu su sporları alanındaki çoğu etkinlikler için kaçınılmazdır.

Şu noktalara dikkat edilmelidir

■ Spor dersinde giysi

Lütfen çocuklarınızın spor dersine uygun kıyafet giymelerine dikkat ediniz. Bunlar spor ayakkabıları, tişört veya benzeri, ve spor pantolonundan oluşur. Kolsaatleri, kolyeler ve takılar ciddi yaralama tehlikesi taşıdıklarından spor dersinden evvel çıkarılmalı.

■ Spor dersinde başörtüsü

Dini sebeplerden dolayı spor dersinde başörtüsü taşımak mümkün. Spor dersine uygun olan bir başörtüsünün⁴ dersi engelleme veya rahatsız etme olanağı çok düşüktür. Bu konu ile ilgili son kararı öğretmen verir.

■ Kızların ve erkeklerin birlikte spor dersi görmeleri

Birçok okulda koedükasyona (birlikte eğitim) haklı olarak önem verilmekte. Ancak bazen bu konuda kaygılar dile getirilmekte. Organize ve personel ile ilgili sebepler engel oluşturmadığı taktirde bazı sınıflarda erkek ve kızlara ayrı spor dersi vermek mümkün. Bu konu ile ilgili kararı okul verir. Çocuğunuzun koedükatif spor dersine katılımı sizin için önemli bir sorun teşkil ediyorsa, kız ve erkeklere ayrı ayrı ders vermek mümkün değilse, özel durumlarda ve tüm çözüm yollarını inceledikten sonra, spor dersinden muaf tutulma dilekçesi verilebilir. Ancak muaf tutulma dilekçesi sadece vicdanan bir rahatsızlık yaşadığınıza inanılırsa kabul edilmekte.⁵

■ Soyunma odaları

Bazı din ve kültür anlayışına göre aynı cinsiyette olanların önünde bile üstünü değiştirmek, giyinip soyunmak sorun olabiliyor. Bundan dolayı bazı okullar perdeler ile küçük kabinler yaparak öğrencilere özel giyinme-soyunma olanağı yaratmıştır. Öğrencilerin farklı zamanlarda üstlerini değiştirme imkanı da bir çözüm olarak uygulanabilir. Okuldaki soyunma odaları konusunda bir endişeniz varsa, lütfen çocuğunuzun öğretmenleri ile görüşünüz. Bu konuyla ilgili de Kültürler Arası Danışmanlardan yardım alabilirsiniz.

⁴ İki parçadan oluşan pamuklu kumaştan başörtüler iğnesiz kullanıldığında hareketliliği engellemiyor.

⁵ 25.8.1993 – 6 C 891, OVG Münster Federal idare mahkemesi kararı, 15.11.1991 – 19 a 2198/91: „Devletin Art. 7 II GG de öngördüğü gibi, eğitim görevini yerine getirmek adına düzenlemiş olduğu mecburi öğrenim çerçevesinde olan koedükatif spor dersine katılım, kendisi için bağlayıcı olarak gördüğü Kur'an-i Kerim'deki kıyafet kuralları ile ilgili, oniki yaşındaki bir müslüman kız öğrencisi için vicdanan rahatsızlık veriyorsa, Art. 4 I ve II GG'e göre, derste eğer kız erkek ayrımı yapılmıyorsa, derse katılmama hakkı doğmaktadır.

■ Yüzme dersi

Normalde giyilen yüzme kıyafetlerini uygun görmüyorsanız, ailenizin dini veya kültürel anlayışına uygun olan yüzme kıyafetini giymek mümkündür. Bu durumda yüzme kıyafetinin yüzme havuzları için uygun bir materyalden oluşmasına lütfen dikkat ediniz. Amaç, her öğrencinin yüzme dersine katılmasıdır. Kıyafet, yüzme dersine katılımı engelleme sebebi oluşturmamalı. Yukarıda belirttiğimiz sınıflardaki yüzme dersinin içeriği ile ilgili somut sorularınız varsa yüzme dersi verilen havuzun yönetimi ile iletişime geçebilirsiniz.

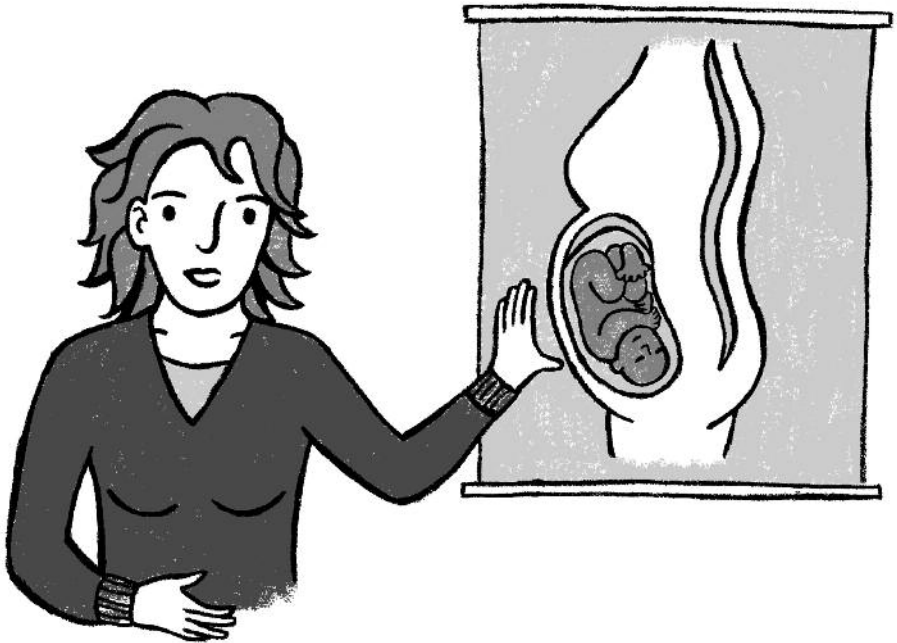
Ayrıca Bäderland Hamburg'un telefon servisini de arayabilirsiniz: 040 18 88 90.

Hangi soru veya sorun olursa olsun, özünde her konuda öğretmenlerle iletişim kurabilirsiniz. Özel durumlar konuyla ilgisi olan kişiler arasında görüşülüp karara bağlanır. Ancak konuşarak ve olaya dahil olan tüm kişilerin görüşlerini dikkate alarak, sorunlara çözümler bulunabilir ve bu, bu konuyla ilgili en önemli kişinin yararınadır: sizin çocuğunuz.

BİLGİ VE DANISMA

► **Öğretmenlerin Eğitimi ve Okul Gelişimi Enstitüsü**
Okul sporu

Norbert Baumann, Tel.: 428842-330,
norbert.baumann@li-hamburg.de

Konu 3:

Cinsellik eğitimi

Cinsellik eğitimi ailenin ve okulun görevidir. Dolayısı ile okuldaki cinsellik eğitimi, evde verilen cinsellik eğitimini gözönünde tutarak sunulmalı, onu tamamlamalı ve gerektiğinde geliştirmeli. Cinsellik eğitim dersi çocukların ve gençlerin bilgisini genişletmekte ve cinsellik konusunda özgüvenli ve sorumlu davranmalarını sağlamakta. Çocukların ve gençlerin kendi bedenlerine karşı özenli davranmaları da bu eğitimin bir parçasıdır. Bunu sağlayabilmek için bedensel yapılarını tanımaları gerekmektedir.

Günümüzde cinsellik eğitim, sosyal bilgilenmenin bir parçası olarak görülmektedir. Derste, „duygular ile baş edebilme“, „toplumsal değerler“, üreme ve bedensel işlevler gibi klasik konular işleniyor. Böylece gençlere güvenilir kaynaklardan bilgi alma olanağı veriliyor. Çocuğunuzun okuldaki cinsellik eğitimi ile ilgili endişe taşıyorsanız, lütfen öğretmenleri ile görüşünüz.

Ders içeriği ve yöntemler konusunda anne babalara bilgilendirme

Velilerin ve öğretmenlerin eğitim alanında birlikte adım atabilmeleri için karşılıklı bilgiye sahip olmaları gerekiyor. Bunun için öğretmenler, anne babaları planlanan ders içeriği, kullanmak istenilen yöntem ve ders amaçları hakkında bir veli toplantısı yaparak veya velilere bir mektup yazarak bilgilendirmeliler. Anne babalar öğretmenle özel de görüşebilirler. Bu bilgilendirilme hakkı Hamburg Okul Yasası'nda, § 6 – bölüm 2'de, öngörülmüştür. Ancak anne babalar veliler toplantısında cinsellik dersinde hangi konuların işleneceğini seçme hakkına sahip değillerdir.

Anne babaların doğabilecek soru ve endişeleri

Çocuğumu okuldaki cinsellik eğitiminden muaf tutabilir miyim?

Cinsellik eğitimi yasaların düzenlemesiyle okula verilmiş görev olduğu için çocukları, örneğin dini sebeplerden dolayı dersten muaf tutmak özünde mümkün değildir. Bu konuyla ilgili mahkeme kararları vardır.⁶ Çocuğun bu derse katılmaması, gerekçesiz derse katılmama olarak değerlendirilmektedir.⁷

Kızlar ve erkekler ayrı ayrı mı ders görmekteler?

Kız ve erkeklerin birbirleri ile konuşup karşılıklı görüş alışverişinde bulunmaları da okuldaki cinsellik eğitiminin bir parçası olarak görüldüğünden, derste erkek kız ayrımının sürekli uygulanması uygun karşılanmıyor. Ancak bazı ders saatlerinde kız ve erkekleri ayırarak da çalışılmakta.

Ders araçları seçimi ve kullanımında çocukların utanç duyguları dikkate alınıyor mu?

Velilerde şöyle bir endişe söz konusu olabiliyor: „Öğretmenlerin derste kullandığı araçlar çıplak insan resmi içeriyor ve böylece çocuğum çok utanç verici durumlara karşı karşıya kalıyor.“

Özünde ders araçlarının seçiminde ve kullanımında, çocuklarda doğal olarak oluşan utanç duygularına saygı gösterilmektedir. Derste çıplak insan resimleri artık genelinde kullanılmamaktadır.

⁶ İdare mahkemesi kararı, Hamburg 12.01.04 (15VG5827/2003)

⁷ § 28 bölüm 2 HmbSG, Download için: <http://fhh.hamburg.de/stadt/Aktuell/behoerden/bildungsport/service/veroeffentlichungen/schulgesetz/start.html>

Çocuğum belirli konulardan rahatsız olursa ne olur?

Şu konularda bir endişe söz konusu olabiliyor: „Çocuğum ‚kritik konularla‘ karşı karşıya getiriliyor. Bunlar bence, mastürbasyon‘ ve ‚homoseksüalite‘/eşcinsellik olabiliyor. Çocuğumun yaşı itibarıyla bu konuları hazmedemesinden endişelendiğim için bu konularla ilgilenmesini istemiyorum.“

Derste genellikle farklı imkanlar sunuluyor. Hiç bir çocuk rahatsız olduğu birşeyi yapmaya zorlanmıyor.

Derste farklı kültürel ve dini değerler göz önünde bulunduruluyor mu?

Ders hazırlığında bir öğretmen kişisel değerlerini ölçü olarak alamaz. Tam tersine, farklı görüşlere yer vererek konunun işlenmesine ve farklılıkların hoş görülmesine dikkat etmelidir. Ahlaki anlayış, insanlık onurunun ve bireyin özgür gelişmesi doğrultusunda bir temel hak olarak bilinmektedir. Ancak öğrenciler bu değerlere aykırı olan görüşlerini bildirirlerse, öğretmen müdahale eder. Derste farklı kültürel ve dini değerlerin dikkate alınmadığından endişeleniyorsanız, lütfen çocuğunuzun öğretmeni ile iletişim kurunuz.

i BİLGİ VE DANISMA

► Sağlığı teşvik/Cinsel eğitim ve Cinsiyet bölümü

Beate Proll

Tel.: 428842-740

beate.proll@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de

Konu 4:

Okul gezileri

Okul gezisi nedir?

Okul gezisi başka bir mekanda okul demektir. Okul gezisi de okula gitme zorunluluğu kapsamındadır. Okul gezileri derslere bağlı olarak çocukların bilgilerini gezerek ve görerek pekiştirmelerini ve sınıf içerisindeki sosyal öğrenimlerinin gelişmesini sağlamak amacıyla içerir. Okul gezisinin hazırlığı ve uygulaması öğretmenlerin resmi görevlerindedir. Öğrencilerin okul gezilerine katılmaları zorunludur.

Sınıf gezisinin hedefi belirli kriterleri dikkate alarak saptanır. Bu hedef öğrenci ve velilerle de görüşülmelidir. Veliler sınıf gezisinden önce çocuklarının geziye katılmaları ile ilgili yazılı onaylarını vermelidir.

Okul dışında yapılan ve okul gezisi olarak kabul edilen etkinlikler şunlardır:

- Sınıf gezisi, inceleme/araştırma gezintileri,
- Yürüyüş günleri,
- Proje gezileri,
- Okul yarışma etkinliklerine katılım,
- Uluslararası öğrenci karşılaşmaları,
- Öğrenci partnerlikleri ve öğrenci değiş tokuşu.⁸

Okul gezisinde hangi kurallar geçerlidir?

Okul gezilerindeki davranış ve görgü kuralları okulda-
kinden farklı değildir. Bu hem sınıf arkadaşlarına hem
de öğretmenlere karşı geçerlidir. Bu kurallar anne
babalar ve öğrenciler ile görüşülür.

- Öğretmenler, yasal yönden tüm gezi boyunca etkin, koruyucu, kesintisiz gözetim ve bakım ile yükümlüdürler.
- Sınıf gezilerinde kız ve erkeklerin yatak odaları ayrıdır. Bu banyo ve tuvaletler için de geçerlidir.
- Kontrol edilmeyen boş zaman etkinliklerinde, yemek esnasında, banyolarda ve gece istirahati dışında

⁸ bakınız: Okul gezileri için yönergeler
www.hamburg.de/bsb
(unter schulrecht/
verordnungen, richtlinien/
weitere richtlinien)

öğrenciler sınıf gezileri süresince kazalara karşı yasal olarak sigortalıdırlar.

- „Kamuda gençleri koruma kanunu“ nun kararname-lerine uyulması gerekmekte (örneğin sigara ve alkol kullanma ile ilgili düzenlemeler).
- Bunun dışında öğretmen ve veliler arasında özel anlaşmalar vardır, örneğin çocukların belirli hastalık durumlarında emniyet tedbirlerinin (astım, şeker hastalığı v. b.) alınması veya belirli yemek kurallarına dikkat edilmesi gibi.
- Yüzme, bisiklete binme, kayak kayma, dağa çıkma veya kayak gezintisi gibi özel etkinliklerde anne babaların yazılı onayları isteniliyor.

Okul gezisinin ücreti

- Öğretmenler, anne babaları okul gezisi için ödemeleri gereken para miktarı konusunda zamanında bilgilendiriyorlar. Sınıf gezisi masrafları, okul gezileri için geçerli olan yönergenin koyduğu sınırı aşmamalı. Öğretmenler anne babalara bir ödeme sözleşmesi imzalatırlar.
- Sosyal Haklar Kanunu'nun 23. paragrafı, 3. bölümü ve 3. sayısı uyarınca Sosyal Yardım (Hartz IV) ve İşsizlik Parası (Arbeitslosengeld II) alanlar, bir kaç gün süren okul gezileri için yardım alma hakkına sahiptirler. Bu hak ne yazık ki sadece azami ücret sınırları çerçevesinde belirlenmekte. Başvuruyu kayıtlı olduğunuz İş Bulma Kurumuna (Arbeitsagentur) yapmalısınız.
- Geliri Hartz IV'nın sınırlarının üzerinde olan, fakat sınıf gezisinin ücretini tamamıyla ödeyemeyen aileler de masrafların karşılanması için İş Bulma Kurumu'na (ARGE) başvurma hakkına sahiptirler.
- Bazı özel durumlarda görevli memurların dilekçeyi reddettikleri görülmüştür. Ancak bu doğru bir karar değildir! Eğer maddi yardım taleplerinizi kabul ettirmede zorluk çekiyorsanız, öğretmenlerden veya okul müdüründen destek istemekten çekinmeyiniz. İş Bulma Kurumundan para desteği alma hakkına sahip olmayan ve gelirleri düşük ailelerin okul bütçesinden (Okul Derneği, Sosyal Denkleştirme Fonu, Sınıf Etkinlikleri) yardım istemesi ne yazık ki git gide vazgeçilemeyecek bir durum almakta. Bu tür

yardım ve destek imkanları ile ilgili bilgileri okulunuzdaki öğretmenlerden veya okul bürosundan alınız.

Bir sınıf gezisi planlanıyor

Sınıf gezisi sadece öğrenciler için değil çoğu zaman anne babalar için de heyecan verici bir olaydır. Ayrılık korkusu, maddi konular, dini sebepler, anne babaları düşündüren konuların sadece bazıları. Aşağıdaki sorular çocuğunuzun öğretmeni ile yapabileceğiniz bir görüşme için yardımcı olabilir:

■ Kendinize şu soruları yöneltin:

- Sınıf gezisi hakkında neler düşünüyorum?
Kendi sınıf gezim ile ilgili hatıralarım nelerdir?
- Hangi endişeleri taşıyorum?
- Çocuğum için ne istiyorum?
Bu konuyla ilgili çocuğumla konuştum mu?
- Sınıf gezisinin ücreti çözümlenebilir bir sorun mu?
- Dini kurallarım ile ilgili endişelerim var mı?
(Sınıf gezisinde yemek kurallarımız dikkate alınacak mı?)
- Çocuğumun katılımını onaylamazsam bu çocuğumu nasıl etkiler?
- Öğretmenler dışında geziye eşlik eden bay veya bayan var mı?
- Anne babaların da geziye eşlik etmeleri mümkün mü?

Cevapsız olan tüm sorularınızı yazıp çocuğunuzun öğretmeni ile görüşünüz!

Soruların cevaplanması için en uygun yer veliler toplantısıdır. Sorularınızı sormakta çekinmeyin, soruları olan bir çok anne baba vardır. Bir çok soru öğretmenle birlikte daha çabuk cevaplanabilir. Almanca anlama konusunda sıkıntınız varsa çocuğunuzun öğretmeninden tercüman ayarlamasını rica ediniz veya başka bir anne veya babadan size veliler toplantısında dil sorunu konusunda yardımcı olmaları için ricada bulununuz.

Sınıf öğretmeni ile özel görüşme isteğini de belirtebilirsiniz. Eğer çocuğunuzun sınıf gezisine katılıp

katılmaması konusunda emin değilseniz, endişelerinizi sınıf öğretmeni ile paylaşınız ve çocuğunuzun katılabilmesini kolaylaştıran koşullar üzerinde görüşünüz. Bu görüşme için kültürler arası danışmanlardan da yardım alabilirsiniz. Bu konu ile ilgili de lütfen sınıf öğretmenlerine baş vurunuz.

i BİLGİ VE DANISMA

Hamburgdaki Okul Gezi Mekanları Çalışma Topluluğu e.V.

Tel.: 225444

info@hamburger-schullandheime.de

www.hamburger-schullandheime.de

Kültürlerarası Danışma Bürosu

Ulrike Wojahn

Tel.: 428842-583

ulrike.wojahn@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de/bie

Ek: Veli Toplantıları ve Veli Kurulları için davetiye örnekleri

Aşağıdaki sayfalarda Veli Toplantıları ve Veli Kurulları ile ilgili tercüme edilmiş davetiye örnekleri bulabilirsiniz. Her iki toplantı da bir ders yılında düzenli olarak iki kez yapılır ve mümkünse tüm velilerin katılımı bekler. Bu toplantılarda getirmek istediğiniz konuların, diğer veli ve öğretmenlerle görüşülmesi sağlanır. Size çoğu zaman Almanca yazılan davetiye örneklerinin tercümesi, içeriği iyi anlamanız içindir. Eğer veli temsilciliği görevini üstlendiyseniz örneklerin yardımı ile Arapça, İngilizce, Farsça, Fransızca, Rusça ve Türkçe dillerinde Veli Toplantılarına veya Veli Kurul Toplantılarına davet edebilirsiniz.

Okul Bilgi Merkezi – Schulinformationszentrum'un (SIZ) *Anne Baba Rehberi – Elternratgeber'ini* (download için: www.hamburg.de/elternratgeber) ve aynı adreste bulabileceğiniz *Elternratgeber für ZuwanderInnen – Göçmenlere Anne Baba Rehberini* tavsiye ediyoruz.

Davetiye örneği – Veliler Toplantısı

Frau Wohlgemuth
Sınıf Öğretmeni
040 123456789

Sınıf Veli Temsilcisi:
Herr Lieb
040 123456789

Hamburg, 00.00.0000

Sevgili abc sınıfı velileri,

düzenlediğimiz veliler toplantısına sizleri davet ediyoruz

tarikh:
zaman:
yer, sınıf:

düzenlediğimiz veliler toplantısına sizleri davet ediyoruz:

- Selamlama
- Tanışma (gerek duyulursa)
- Güncel konular
- Konu, örneğin: ev ödevleri
- Diğer konular

Veliler son zamanlarda ev ödevleri ile ilgili birçok soru sordular, bundan dolayı özellikle bu konuya ağırlık vermek istiyoruz. Farklı konu önerileriniz varsa, lütfen bizi arayınız veya mektubun altındaki bölüme not alınız.

Tüm velilerimizin katılımını gönülden isteriz!

Sınıf Yönetimi
Sınıf Temsilcisi

Tüm velilerimizin katılımını gönülden isteriz!

Konu önerisi:

İsim:

İmza:

Davetiye örneđi – Veliler Kurulu

Sayın
Veli Kurulları üyeleri ve yedek üyeleri;
Sınıf Temsilcilikleri,
Okul Müdürü,
Okul Temsilcileri

Bina görevlisinin dikkatine

Hamburg, 00.00.0000

DAVETİYE

tarih:
zaman:
yer, sınıf:

Gündem:

1. Gündemin ve son oturumun protokolünün onaylanması
2. Güncel onbeş dakika
3. Gündem konusu, örneğın Veli Genel Kurul Toplantısı hazırlıkları
4. Okul Müdürünün raporu
5. Bölge Veli Kurulu raporu
6. Güncel projeler raporu, örneğın: Okul Şenliğı
7. Çeşitli konular

Toplantıya katılmamız mümkün değılse, lütfen ... xxxxx ... a haber veriniz.

Sevgi ve saygılarımızla,

Veli Kurul Başkanı

Downloadlink für die Briefvorlagen:
www.li-hamburg.de/bie → Praxismaterialien

Adresler

Aşağıda adı geçen yetkili kişilere her gün bürolarında ulaşmak mümkün değildir. Bundan dolayı lütfen kurum ve kuruluşlara olan sorularınızı, dileklerinizi telesekretere bırakınız veya faks yada elektronik posta yoluna başvurunuz. Size en kısa zamanda cevap verilecektir.

Beratungsstellen und Arbeitsbereiche des Landesinstituts für Lehrerbildung und Schulentwicklung

■ Landesinstitut für Lehrerbildung und Schulentwicklung Hamburg

Felix-Dahn-Str. 3, 20357 Hamburg

► Kùltùrlerarası danışma bürosu

Tel.: 428842-583, Fax: 428842-329

Ulrike Wojahn

E-Mail: ulrike.wojahn@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de/bie

► Dini alan

Tel.: 428842-566, Fax: 428842-569

Mara Sommerhoff

E-Mail: mara.sommerhoff@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de

► Sağlığı teşvik /Cinsel eğitim ve Cinsiyet bölümü

Tel.: 428842-740, Fax: 428842-699

Beate Proll

E-Mail: beate.proll@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de

► Okul Sporu bölümü

Tel.: 428842-330, Fax: 428842 -300

E-Mail: sport@li-hamburg.de

Norbert Baumann

E-Mail: norbert.baumann@li-hamburg.de

www.li-hamburg.de/sport

► **Şiddeti önleme bürosu**

Tel: 428842-930, Fax: 428842-329
E-Mail: gewaltpraevention@li-hamburg.de
Dr. Christian Böhm
www.li-hamburg.de/bsg

► **Bağımlılığı önleme merkezi**

Tel: 428842-910, Fax: 428842-329
E-Mail: spz@li-hamburg.de
Hubert Homann
www.li-hamburg.de/spz

Diğer Danışma yerleri

► **Okul gezileri danışma bürosu: Hamburg Okul gezi mekanları Çalışma topluluğu e. V.**

Finkenau 42, 22081 Hamburg
Tel.: 225444, Fax: 224183
E-Mail: info@hamburger-schullandheime.de
oder:
frank.hincha@hamburger-schullandheime.de
www.hamburger-schullandheime.de

► **Pedagoji-Teoloji Enstitüsü**

Königstr. 54, 22767 Hamburg
Tel.: 30620-1300 und -1311, Fax: 30620-1317
E-Mail: info@pti-nordelbien.de
www.pti-nordelbien.de

► **Göçmenlere yönelik ayrımcılığa karşı ve hukuki alanda danışmanlık**

basis & woge e. V.
Steindamm 11, 20099 Hamburg
Tel.: 39842671
E-Mail: birte.weiss@basisundwoge.de
www.basisundwoge.de

► **Çeşitlilik İşyeri – Ayrımcılık soruları ile ilgili hukuki danışmanlık**

Freie und Hansestadt Hamburg
Justizbehörde
Dammthorwall 11, 20354 Hamburg
Tel.: 42843-2175, Fax: 42843-2101
arbeitsstellevielfalt@justiz.hamburg.de
www.hamburg.de/ArbeitsstelleVielfalt
Sprechzeiten: Di., Mi. 14.00–17.00
Do. 10.00–13.00 Uhr

► **Aile içi şiddet ve zoraki evlilik kurbanları için kültürler arası danışmanlık bürosu:**

► **IKB e.V.' de LÂLE**

Rendsburger Straße 10, 20359 Hamburg,
Tel.: 729632-25 oder -26, Fax: 729632-24,
E-Mail: lale@ikb-integrationszentrum.de
www.ikb-lale.de
offene Beratungszeit: Di. 10.00–13.00,
Mi. 14.00–17.00 Uhr und nach Vereinbarung
Sprachen: Deutsch, Türkisch, Spanisch, Englisch,
Französisch, Portugiesisch, Bosnisch-Serbisch-
Kroatisch, Griechisch, Dari/Farsi

► **Verikom – i.bera**

Norderreihe 61, 22767 Hamburg,
Tel.: 3501772-26, Fax: 3501772-11
E-Mail: i.bera@verikom.de
www.verikom.de
offene Beratungszeit: Mo. 14.00–17.00 Uhr,
Do. 10.00–13.00 Uhr und nach Vereinbarung
Sprachen: Deutsch, Türkisch, Kurdisch, Dari/Farsi,
Englisch und mit Dolmetscher/-innen

Serbest çalışan kültürler arası danışmanlar

- ▶ Ali Özdil (Türkisch)
Islami İlim ve Eğitim Enstitüsü
Buxtehuder Straße 7, 21073 Hamburg
Tel.: 325067-31, Fax: 325067-34
E-Mail: info@iwb-hamburg.de
www.iwb-hamburg.de

- ▶ Özlem Nas
Schura Hamburg e. V.
Frankenstraße 35, 20097 Hamburg
Tel.: 3200-4664, Fax: 3200-4691
Sprechzeiten: Mo–Fr 10.00–16.00 Uhr
E-Mail: info@schurahamburg.de
E-Mail: oezlemnas@gmx.de
www.schurahamburg.de

- ▶ Latifa Kühn (Farsi)
Kültürlerarası eğitim, Danışmanlık, Seminerler
Tel.: 2780-7420, Fax: 2780-9358
E-Mail: training@latifakuehn.de
www.latifakuehn.de

- ▶ Inga Schwarz (Russisch)
zu erreichen über: **basis & woge e. V.**
Steindamm 11, 20099 Hamburg
Tel.: 398426-14, Fax: 398426-26
E-Mail: inga.schwarz@basisundwoege.de
www.basisundwoege.de

- ▶ Dr. Olga Diewold (Russisch)
c/o Adolph-Diesterweg-Schule
Tel.: 735936-10
Sprechzeit: Di 13.00–14.00 Uhr
E-Mail: info@adolph-diesterweg-schule.de

Tercümanlar

► **Okullar üzerinden başvurulur – okul bürosu ile irtibata geçiniz!**

İrtibat ve finansmanlık:

Behörde für Schule und Berufsbildung

Schulinformationszentrum

Inge Rasmussen

Tel.: 42863-3320, Fax: 42796-9482

E-Mail: inge.rasmussen@bsb.hamburg.de

Bilgilendirmeler

► **Anne baba rehberi spesyal“** (u. a. rechtliche Informationen in neun verschiedenen Sprachen)

► **Bezug:**

Behörde für Schule und Berufsbildung

Schulinformationszentrum

Hamburger Str. 41, 22083 Hamburg

Tel.: 42899-2211, Fax: 42863-2728

E-Mail: schulinformationszentrum@bsb.hamburg.de

► **Download unter:**

www.hamburg.de/elternratgeber

► **Hamburg'a hoş geldiniz – Göçmenlere Entegrasyon teklifleri**

(Das Hamburger Nachschlagewerk für alle Beratungseinrichtungen, Behörden und Vereine mit dem Schwerpunkt Migration und Integration)

► **Bezug:**

Behörde für Soziales, Familie, Gesundheit und Verbraucherschutz,

Tel.: 42863-7778, Fax: 42863-2286,

E-Mail: publikationen@bsg.hamburg.de

► **Download unter:**

www.hamburg.de/zuwanderung/service/115234/adressbuch.html

Landesinstitut für Lehrerbildung und Schulentwicklung
www.li-hamburg.de